

Soproni Egyetem
Erdőmérnöki Kar

VII. KARI TUDOMÁNYOS KONFERENCIA

konferencia kiadvány

2019. február 12.

A konferenciát és a konferenciakötet megjelenését az „EFOP-3.6.1-16-2016-00018 – A felsőoktatási rendszer K+F+I szerep-vállalásának növelése intelligens szakosodás által Sopronban és Szombathelyen” című projekt támogatta.

A kötet publikációit lektorálták: Bartha Dénes, Bidló András, Brolly Gábor, Czimber Kornél, Czupy Imre, Faragó Sándor, Frank Norbert, Pájet-Gálos Borbála, Gribovszki Zoltán, Heil Bálint, Hofmann Tamás, Horváth Adrienn, Horváth Tamás, Jánoska Ferenc, Kalicz Péter, Király Angéla, Király Gergely, Kovács Gábor, Lakatos Ferenc, László Richárd, Mátyás Csaba, Szakálosné Mátyás Katalin, Rétfalvi Tamás, Tuba Katalin, Veperdi Gábor, Vityi Andrea, Winkler Dániel

A kötet szakmai előkészítését az MTA VEAB Erdészettudományi Munkabizottsága támogatta.

Soproni Egyetem Kiadó 2019

ISBN978-963-334-322-7 (nyomtatott verzió)

978-963-334-323-4 (on-line verzió)

On-line verzió elérhetősége: http://emk.uni-sopron.hu/images/dekani_hivatal/Kiadvanyok/KariTudomanyosKonferencia/KariTudomanyosKonferencia2019.pdf

Szerkesztette: Király Gergely
Facskó Ferenc

Ajánlott hivatkozás:

KIRÁLY G. – FACSKÓ F. (szerk.) (2019): Soproni Egyetem Erdőmérnöki Kar VII. Kari Tudományos Konferencia. Soproni Egyetem Kiadó Sopron.

Tartalomjegyzék

Gribovszki Zoltán, Csáki Péter, Kalicz Péter, Zagyvainé Kiss Katalin: Erdő és víz – Kutatások az Erdőmérnöki Karon.....	5
Bende Attila, László Richárd: Erdei szalonka (<i>Scolopax rusticola</i> L.) színváltozatok és kuriózumok Magyarországon.....	9
Polgár András, Kovács Zoltán, Elekné Fodor Veronika: Szántóföldi növénytermesztés környezeti életciklus elemzése	16
Rákóczi Attila: A zöldítés és a tájhasználat összefüggései Békés megyében.....	25
Tari Tamás, Sándor Gyula, Heffenträger Gábor, Náhlik András: A gímszarvas élőhelyhasználatának jellemzői a Soproni-hegyvidéken	30
Szalay László: The amazing world of Fibonacci sequence.....	37
Barton Iván, Czimber Kornél, Király Géza, Moskal L. Monika: Faállomány típusok térképezése Sentinel-2 ürfelvétel idősorozaton deep learning osztályozóval	41
Brolly Gábor, Primusz Péter, Bazsó Tamás, Király Géza: Több műszerállásból készített lézerszkennelések tájékozása erdőállományok felmérése során	48
Horváth Tamás, Gál János: Nelder kísérlet Magyarországon.....	54
Gálos Borbála, Csáki Péter, Gribovszki Zoltán, Kalicz Péter, Zagyvai Gergely, Tiborcz Viktor, Bartha Dénes, Hofmann Tamás, Visi Rajczi Eszter, Balázs Pál, Bidló András, Horváth Adrienn: Multidiszciplináris adatbázis és oktatási segédanyag fejlesztés komplex erdészeti klímahatás elemzések végzéséhez	58
Heilig Dávid, Heil Bálint, Kovács Gábor: A vízellátottság és a tápanyag-utánpótlás hatása egy midi rotációs nemesnyárültetvény növekedésére.	64
Horváth Attila László, Sudár Ferenc János, Szakálosné Mátyás Katalin: Folyamatgépesített fakitermelések vizsgálata	71
Kollár Tamás: Új adatok a magyarországi bükkösök faterméséről	76
Molnár Tamás, Birinyi Mátyás, Somogyi Zoltán, Király Géza: A 2017. áprilisi bükki hókarak felmérése és elemzése ürfelvételek alapján	81
Kiss Péter Áron, Rákosa Rita, Németh Zsolt István: Spektrumelőkészítési eljárások hatása biodegradált faanyag FT_IR spektrumainak értékelésében	88
Balázs Balázs, Tuba Katalin, Lakatos Ferenc: Kékülést okozó gombák és a szúbogarak kapcsolata.....	92
Bende Attila, László Richárd: Az erdei szalonka (<i>Scolopax rusticola</i> L.) színváltozatok előfordulása 2017-ben Magyarországon	96
Csáki Péter, Czimber Kornél, Király Géza, Kalicz Péter, Zagyvainé Kiss Katalin Anita, Gribovszki Zoltán: A CREMAP párolgástérkép leskálázása erdőállományok vízháztartásának vizsgálatához.....	102
Horváth Attila László, Horváth Béla, Szakálosné Mátyás Katalin: Harveszterek munkamínőségének vizsgálata	107
Kalicz Péter, Csáki Péter, Zagyvainé Kiss Katalin Anita, Gribovszki Zoltán: A lombkoronán áthulló csapadék mérésnek automatizálási lehetőségei.....	113
Komán Szabolcs, Németh Róbert, Fehér Sándor: <i>Paulownia</i> -fajok faanyagának tulajdonságai.....	117
Komán Szabolcs, Varga Dávid: Nyártermesztés Magyarországon	121
Major Tamás, Pintér Tamás: Mag- és sarjeredetű akác állományok választék-összetételének vizsgálata a SEFAG Erdészeti és Faipari Zrt. területén	126
Palkó Ákos, Winkler Dániel: Patakmenti égerligetek talajlakó faunájának (<i>Collembola</i>) vizsgálata a Soproni-hegységben	131
Papp Viktória: Ipari melléktermékek és faanyag keverék pelletek előállítása és energetikai értékelése.....	135

Polgár András: A környezetközpontú irányítás gyakorlatának helyzetértékelése Sopron városában	141
Polgár András, Elekné Fodor Veronika: Környezeti vonatkozású helyi sajtóinformációk vizsgálata Sopronban	149
Rákosa Rita, Vargovics Máté, Németh Zsolt István: FT-IR-ATR spektrometria alkalmazhatósága gomba tenyészetek fajspecifikus megkülönböztetésére.....	156
Stofa Krisztián, Virág Szabolcsné, Gálos Borbála: A kitettség napi hőmérséklet menetre gyakorolt hatásának számszerűsítése a Harkai kúpon	161
Szalay Dóra: RED II. – A generációk találkozása	164
Szóke Előd, Csáki Péter, Kalicz Péter, Zagyvainé Kiss Katalin Anita, Gribovszki Zoltán: Vízpótlási rendszerek hatásai egy somogyi erdőtömbön belül a vízfolyás menti zónák vízforgalmára	169
Vágvölgyi Andrea, Kovács Gábor: Energetikai faültetvények értékelő pontrendszere..	174
Visiné Rajczi Eszter, Albert Levente, Hofmann Tamás: Tobozok antioxidáns polifenol tartalmának felmérése.....	178
Zagyvainé Kiss Katalin Anita, Csáki Péter, Kalicz Péter, Szóke Előd, Gribovszki Zoltán: Agrárerdészeti rendszerek hidrológiai jellemzői	182

THE AMAZING WORLD OF FIBONACCI SEQUENCE

LÁSZLÓ SZALAY

University of Sopron, Faculty of Forestry, Institute of Mathematics
szalay.laszlo@uni-sopron.hu

Abstract

This paper recalls a few historical facts and the definition of Fibonacci sequence, furthermore shows some recent results on Diophantine equations where the sequence appears.

1. Introduction

Fibonacci sequence is one of the most known sequences all over the world. A huge amount of information is available in mathematical books and journals on Fibonacci numbers. The sequence and the positive zero of its characteristic polynomial $x^2 - x - 1$ (the golden ratio) appear in biology, physics, chemistry, geosciences, astronomy, engineering, poetry, music, and of course in different chapters of mathematics. There exist several generalizations and extensions of the sequence, the theory of linear recurrences deals with this area. The *Fibonacci Association* (<https://www.mathstat.dal.ca/fibonacci/>), and the journal *The Fibonacci Quarterly* [5] have been making a big effort to popularize the sequence and gather people interested in it. For the sake of curiosity we note that there existed a rock band, *The Fibonacci* what was formed in 1981 in Los Angeles.

The history of Fibonacci sequence goes back to Indian mathematics of 5th century BC. At the beginning of the 13th century, the Italian mathematician FIBONACCI (1170-1250?) asked the following question. Suppose we have a pair of early born rabbits, and after maturing they beget every month a new pair of rabbits that becomes productive at the age of two months. Assuming that the rabbits never die, how many pairs of rabbits are there in the n th months?

FIBONACCI, who was also known as LEONARDO DA PISA, traveled widely with his father in North Africa and Arabia, and in his book *Liber abbaci* [10] he summarized the arithmetic and algebraic knowledge of that era. *Liber abbaci* played a basic role in the spread of the Hindu-Arabic placevalued decimal system in Europe, and among others, dealt with the rule of divisibility by 3 and the Chinese Remainder Theorem.

The Fibonacci sequence is defined by the initial values $F_0 = 0$ and $F_1 = 1$, and by the recurrence relation

$$F_n = F_{n-1} + F_{n-2}, \quad (n \geq 2).$$

JACQUES PHILIPPE MARIE BINET [3] gave the explicit formula

$$F_n = \frac{1}{\sqrt{5}} \left(\left(\frac{1 + \sqrt{5}}{2} \right)^n - \left(\frac{1 - \sqrt{5}}{2} \right)^n \right), \quad n \geq 0. \quad (1)$$

(Reputedly, this formula was discovered by ABRAHAM DE MOIVRE in 1718 and proved ten years later by NICOLAS BERNOULLI.)

Although much is known about this sequence, several open problems have remained to be solved. For example, it is not known whether the Fibonacci sequence contains infinitely many primes.

In this paper, we study some scientific results of the author and his coauthors connected to Fibonacci numbers. We restrict ourselves to describe the mathematical content, but not the proofs of the statements.

Finally, we present a quote of ALBERT EINSTEIN: “[The golden proportion] is a scale of proportions which makes the bad difficult [to produce] and the good easy.”

2. Some number theoretical properties

2.1. Diophantine triples

A Diophantine m -tuple is a set of $\{a_1, \dots, a_m\}$ of positive rational numbers or integers such that $a_i a_j + 1$ is a square for all $1 \leq i < j \leq m$. DIOPHANTUS found the rational quadruple $\{1/16, 33/16, 17/4, 105/16\}$, while PIERRE FERMAT found the first integer quadruple $\{1, 3, 8, 120\}$. Infinitely many Diophantine quadruples of integers are known. Very recently HE, TOGBÉ and ZIEGLER [6] showed the non-existence of Diophantine quintuples, and closed a long standing challenging mathematical conjecture.

Now the following variant of this problem is investigated: how many triples of distinct positive integers $\{a, b, c\}$ exist such that $ab+1, ac+1, bc+1$ are all three Fibonacci numbers. The main result here is that in fact there are no such triples.

Theorem 1. (LUCA, F. – SZALAY L., [8]) *There do not exist positive integers $a < b < c$ such that*

$$ab + 1 = F_x, \quad ac + 1 = F_y, \quad bc + 1 = F_z \quad (2)$$

where $x < y < z$ are positive integers.

2.2. Balancing with Fibonacci powers

Here we investigate the Diophantine equation

$$F_1^k + F_2^k + \dots + F_{n-1}^k = F_{n+1}^\ell + F_{n+2}^\ell + \dots + F_{n+r}^\ell \quad (3)$$

in positive integers n, r, k, ℓ with $n \geq 2$. We stated the following conjecture.

Conjecture 1. ([2]) *The only quadruple $(n, r, k, \ell) = (4, 3, 8, 2)$ of positive integers satisfy equation (3).*

The conjecture was completely proved later by ALVARADO, DUJELLA and LUCA [1].

Theorem 2. (BEHERA A. – LIPTAI K. – PANDA G. K. – SZALAY L., [2]) *The Diophantine equation*

$$F_1^k + F_2^k + \dots + F_{n-1}^k = F_{n+1}^\ell + F_{n+2}^\ell + \dots + F_{n+r}^\ell$$

has no solution in positive integers $n \geq 2$ and r if

- $k \leq \ell$,
- $k = 2, 3$, and $\ell = 1$,
- $k = 3$, and $\ell = 2$.

2.3 Modified Brocard-Ramanujan problem

BROCARD [4] (in 1876), and later (in 1913) independently RAMANUJAN [11] posed the problem of determining all integer solutions of the Diophantine equation

$$n! + 1 = m^2.$$

It is called Brocard-Ramanujan Diophantine equation, and the only known solutions are

$$(n, m) = (4, 5); (5, 11); (7, 71).$$

The variant

$$F_n F_{n+1} \cdots F_{n+k-1} + 1 = F_m^2 \quad (4)$$

of the unsolved Brocard-Ramanujan problem was investigated by MARQUES [9]. Applying Primitive Divisor Theorem, the author proved that (4) has no solution in positive integers n , k and m .

Consider now the following generalization. Replace the Fibonacci sequence by any binary recurrence $\{G_n\}_{n=0}^\infty$, and suppose that the subscripts of the terms in the product on left hand side of (4) do not necessarily form an arithmetic progression with difference 1. More precisely, we will examine the Diophantine equation

$$G_{n_1} G_{n_2} \cdots G_{n_k} + 1 = G_m^2 \quad (5)$$

in integers $k \geq 1$, $m \geq 0$ and $0 \leq n_1 < n_2 < \cdots < n_k$.

In [12], the complete solution to (5) is provided if the terms G_n are either the Fibonacci numbers, or the Lucas numbers, or they satisfy the relation $G_n = AG_{n-1} - G_{n-2}$, where A is any positive integer and $G_0 = 0$, $G_1 = 1$.

Putting

$$\varepsilon = \varepsilon(m) = \begin{cases} 2, & \text{if } m \text{ is even;} \\ 1, & \text{if } m \text{ is odd,} \end{cases}$$

we can formulate the result associated to the Fibonacci sequence.

Theorem 3. (SZALAY, L., [12]). *The Diophantine equation*

$$F_{n_1} F_{n_2} \cdots F_{n_k} + 1 = F_m^2 \quad (6)$$

in positive integers k , m and $3 \leq n_1 < n_2 < \cdots < n_k$ has an infinite family of solutions given by

$$F_{m-\varepsilon} F_{m+\varepsilon} + 1 = F_m^2, \quad m \geq 5.$$

Beside there exist only two sporadic solutions: $F_4 + 1 = F_3^2$ and $F_6 + 1 = F_4^2$.

2.4. On the solution of Pell equations

Let $d > 1$ be a positive integer which is not a perfect square. Consider the Pell equation

$$X^2 - dY^2 = \pm 1. \quad (7)$$

All its positive integer solutions (X, Y) are given by

$$X_n + Y_n \sqrt{d} = (X_1 + Y_1 \sqrt{d})^n$$

for some positive integer n , where (X_1, Y_1) is the smallest positive solution. In several recent papers, the following problem was investigated. Let $\mathbf{U} = \{U_n\}_{n \geq 0}$ be some interesting sequence of positive integers. What can one say about the square-free integers d such that the equation $X_n \in \mathbf{U}$ has at least two solutions n ? For most sequences, one expects that the answer to such a question would be that the equation $X_n \in \mathbf{U}$ has at most one positive integer solution n for any given d except maybe for a few (finitely many) values of d .

Now let $U = \{F_m F_\ell : m \geq \ell \geq 1\}$ be the sequence of products of two Fibonacci numbers. The first few members of U are

$$U = \{1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 13, 15, 16, 21, 24, 25, 26, 34, 39, 42, \dots\}.$$

Our result is the following.

Theorem 4. (KAFLE, B. – LUCA, F. – MONEJANO, A. – SZALAY, L. – TOGBÉ, A., [7]) *For each square-free integer $d \geq 2$ there is at most one n such that*

$$X_n = F_\ell F_m,$$

except for $d = 2, 3, 5$ for which

- $X_1 = 1, X_2 = 3$ ($d = 2$),
- $X_1 = 2, X_2 = 9$ ($d = 5$),
- $X_1 = 2, X_2 = 26$ ($d = 3$).

Acknowledgments. This article was made in frame of the “EFOP3.6.1-16-2016-00018 Improving the role of research+development+innovation in the higher education through institutional developments assisting intelligent specialization in Sopron and Szombathely”.

References

- [1] ALVARADO, S. L. – LUCA, F. – DUJELLA, A., On a conjecture regarding balancing with powers of Fibonacci numbers, *Integers*, 12 (2012), Article A25, 29 pages.
- [2] BEHERA A. – LIPTAI K. – PANDA G. K. – SZALAY L., Balancing with Fibonacci powers, *Fibonacci Quart.*, 49 (2011), 28-33.
- [3] BINET, J. P. M., Note sur le nombre des divisions à effectuer pour obtenir le plus grand diviseur commun de deux nombres entiers; suivie d’une remarque sur une classe de séries récurrentes, *C. R.*, 19 (1844), 937-940.
- [4] BROCARD, H., Question 166, *Nouv. Corresp. Math.*, 2 (1876), 287.
- [5] The Fibonacci Quarterly, <https://www.fq.math.ca/>.
- [6] HE, B. – TOGBÉ, A. – ZIEGLER, V., There is no Diophantine quintuple, *Trans. Amer. Math. Soc.*, 371 (2019), 6665-6709.
- [7] KAFLE, B. – LUCA, F. – MONTEJANO, A. – SZALAY, L. – TOGBÉ, A., On the X-coordinates of Pell equations which are products of two Fibonacci numbers, accepted in *J. Number Theory*.
- [8] LUCA, F. – SZALAY, L., Lucas diophantine triples, *Integers*, 9 (4) (2009), Article A35, 441-457.
- [9] MARQUES, D., The Fibonacci version of the Brocard-Ramanujan diophantine equation, *Port. Math.*, 68 (2011), 185–189.
- [10] PISANO, LEONARDO (FIBONACCI), *Quot paria conicorum in uno anno ex uno pario germinentur*, Liber abbaci, 1202; revised manuscript, 1228; *Scritti* 1, 1857, Liber abbaci, 283-284.
- [11] RAMANUJAN, S., Question 469, *J. Indian Math. Soc.*, 5 (1913), 59.
- [12] SZALAY L., Diophantine equations with binary recurrences associated to Brocard-Ramanujan problem, *Port. Math.* 69 (2012), 213-220.